

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 14/2004 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lagar
om ändring av lagen om utkomstskydd för ar-
betslösa, lagen om arbetslöshetskassor och 4
och 5 § i lagen om finansiering av arbetslöshets-
förmåner**

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 14 september 2004 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om arbetslöshetskassor och 4 och 5 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (RP 140/2004 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ska lämna utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Pasi Koskinen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Kalle Räisänen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- juris kandidat, ombudsman Johan Åström, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund TT
- ombudsman Mikko Räsänen, Servicearbetsgivarna
- arbetsmarknadsombud Merja Berglund, Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om arbetslöshetskassor och lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras.

Propositionen har samband med statsminister Matti Vanhanens regeringsprogram där ett av målen är att uppmuntra till företagsverksamhet och till att utveckla socialförsäkringen i detta syfte. Förslagen avser att minska de osäkerhets-

faktorer som är förknippade med etablering av företagverksamhet.

I propositionen föreslås en efterskyddstid på 32 kalenderveckor för företagare som blir löntagare och från att ha varit medlem i en företagarkassa blir medlem i en löntagarkassa. Samtidigt blir det möjligt för företagare att under efterskyddstiden uppfylla arbetsvillkoret för löntagare vid en övergång från en företagarkassa till en löntagarkassa.

Granskningsperioden för arbetsvillkoret förlängs från 24 till 26 månader i de fall där en löntagare som tidigare fått inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning har arbetat som företagare i över 16 men högst 18 månader. Dessutom föreslås att man i fråga om grunddagpenning till arbetsvillkoret för företagare kan

räkna arbete som hör till arbetsvillkoret för löntagare under de närmast föregående 28 och inte 24 månaderna som nu.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005. Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2005.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Propositionen hänger samman med programmet för statsminister Vanhanens regering, där ett av målen är att uppmuntra till företagande och att förbättra det sporrande inslaget i den sociala tryggheten. Därmed ska osäkerheterna i samband med etablering av företagsverksamhet minska.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet förslaget behövligt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

De föreslagna ändringarna ger en del förbättringar i de problem som brukar uppstå när en löntagare blir företagare eller en företagare blir löntagare. Enligt propositionen kommer ändringarna att påverka cirka 50 fall om året.

De stora omställningarna i arbetslivet har gjort att gränsen mellan lönearbete och företagande har suddats ut. När funktioner har lagts ut och sysselsättningsfrämjande verksamhet understötts har det kommit till en mängd nya företag där folk sysselsätter sig själva. Allt fler arbetar i ett gränsland mellan lönearbete och företagande och sysselsätter sig själva som yrkesutövare eller med eget arbete för en eller flera uppdragsgivare.

Arbetslivet har omstrukturerats mycket snabbt och förändringarna i sättet att utföra arbete har inte fullt ut beaktats i lagstiftningen. Det krävs en utredning av vilka ändringar som är

nödvändiga i arbetsrätten och i lagstiftningen om social trygghet när de nya formerna för arbete blir allt vanligare, påpekar utskottet. Dessutom är det viktigt att inga grupper faller utanför lagstiftningen.

Utkomstskyddet för arbetslösa måste ses över för att det ska vara lättare att byta karriär från löntagare till företagare och vice versa från företagare till löntagare, påpekar utskottet. Då är det extra viktigt att utkomstskyddet för arbetslösa och företagarpensionen samordnas bättre och att problemen med utkomstskydd för arbetslösa familjemedlemmar till företagare undanröjs. Det kan inte vara önskvärt att lagstiftningen driver företagare att lägga ner sin verksamhet i ett läge då arbetet har minskat så mycket att företaget inte kan sysselsätta båda makarna, men verksamheten kunde fortsätta som ett enmansföretag.

Det är angeläget att allt fler vågar satsa på företagande och att företagande framstår som ett attraktivt alternativ, påpekar utskottet. Därför måste bristerna och problemen i pensionerna, den sociala tryggheten och företagshälsovården för företagare utredas och konkreta åtgärder vidtas för att förbättra villkoren för småföretagare.

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anför

att social- och hälsovårdsutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 8 oktober 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
medl. Susanna Haapoja /cent
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Markus Mustajärvi /vänst
Terhi Peltokorpi /cent

Paula Risikko /saml
Jukka Roos /sd
Tero Rönni /sd
Jaana Ylä-Mononen /cent
ers. Tatja Karvonen /cent
Arto Satonen /saml (delvis)
Seppo Särkiniemi /cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.